

Förbundsstyrelsens förslag till 2019 års kongress avseende anpassning av förhandlingsorganisationen

När SIF och HTFs kongresser under 2007 beslutade om stadgar för det nya förbundet, Unionen, beslutades samtidigt att stadgebestämmelserna kring kollektivavtalsförhandlingar skulle utvecklas och förtydligas för att fastställas vid 2008 års kongress. Reglerna gavs där i princip den utformning som gäller idag. Främst två justeringar har gjorts sedan dess (2011), dels att val av ledamöter i branschdelegationer inte görs årligen utan inför avtalsrörelse (och att mandattiden därmed kan variera), dels att avtalsmotioner ska vara inlämnade senast två månader innan möte.

Med erfarenhet av fem stora branschavtalsrörelser under Unionens första tio år lämnar nu förbundsstyrelsen vissa förslag till utveckling inom ramen för den nuvarande organisationen och med förslag kring stadgejusteringar, främst utifrån de behov som visat sig i samband med kortare avtalsperioder.

Efter Industriavtalets tillkomst 1997 tecknades treåriga branschavtal om löner och allmänna villkor m.m. i ett antal avtalsrörelser (1998-2001, 2001-2004, 2004-2007 och 2007-2010) och majoriteten av de branschavtal som träffades följde dessa tider. Förbundsstyrelsen kan idag konstatera att avtalsperioderna därefter uppvisat större variationer (2010 års avtal omfattade 18-24 månader, 2012 och 2016 tecknades ettåriga avtal) och att det är dags för en lämplig anpassning för att ge stärkta förutsättningar att på ett bra och ändamålsenligt sätt hantera varierande avtalstider även framöver.

Förbundsstyrelsens förslag behandlar fyra områden, 1) de regionala avtalskonferenserna, 2) förbundsrådsbehandlingen inför avtalsrörelse, 3) val av ledamöter i branschdelegationerna samt 4) förbundsstyrelsens representation i branschdelegationerna.

1) Regionala avtalskonferenser

De regionala avtalskonferenser, som regionstyrelsen ska genomföra inför varje avtalsrörelse, infördes 2008 för att säkerställa förankring i avtalsfrågorna då tidigare förslag om branschråd inte genomfördes. De regionala avtalskonferenserna skulle enligt motiveringen vid införandet utgöra ett lokalt forum för avtalsdiskussioner innan förbundsrådet och kunna leda till ett bättre medialt genomslag i avtalsfrågorna lokalt och regionalt.

Konferenser och andra aktiviteter på olika platser har alltid varit viktigt i förberedelser inför avtalsförhandlingar och kommer så vara även i framtiden. Likaså behöver avtalsfrågorna alltid vara väl förankrade. Den nuvarande organisationen innebär dock t.ex. vid en ettårig avtalsperiod -då de första avtalen t.ex. tecknas i slutet av mars och övriga avtal därefter fortsätter tecknas

under året – att regionala avtalskonferenser för en kommande avtalsrörelse egentligen ska planeras - och ibland genomföras - innan vi vet längden på den kommande avtalsperioden eller har förhandlat färdigt avtalen i en pågående avtalsrörelse.

Förbundsstyrelsen föreslår därför att det tydliggörs att regionala avtalskonferenser kan anordnas i olika skeden inför en avtalsrörelse, såväl under insamlingsfas som senare, i syfte att förbereda förhandlingarna och förankra avtalsfrågorna. Vid korta avtalsperioder kan det t.ex. vara mer ändamålsenligt att gå igenom förbundets inriktning m.m. vid konferenser för att förankra frågor och ge möjlighet till inspel inför att branschspecifika krav ska utformas och mobilisera inför förhandlingar. Förbundsstyrelsen föreslår vidare att det tydliggörs att det är inför en samlad avtalsrörelse med omförhandling av branschavtalen som avtalskonferenser ska genomföras och anordnas av regionstyrelsen. Naturligtvis kan det därutöver även i andra sammanhang bli aktuellt med konferenser m.m. inför och under förhandlingar. Förtydligande föreslås slutligen om att förbundsstyrelsen utfärdar anvisningar för de avtalskonferenser som ska genomföras - till stöd för regionstyrelsens genomförande.

Avtalskonferenser kan också i större utsträckning vara aktuella utifrån indelning i bransch- och/eller avtalsområden och ha medlemmar och förtroendevalda inom viss område som målgrupp. Nuvarande skrivning om att samtliga yrkesverksamma medlemmar ska bjudas in till regional avtalskonferens föreslås därför utgå.

2) Förbundsrådsbehandlingen inför avtalsrörelse

Vid kortare avtalsperioder kan nästkommande avtalsrörelse ibland ses som en fortsättning på den tidigare om inte förutsättningarna har förändrats på något väsentligt sätt. Avtalsfrågor för en kommande avtalsrörelse är heller ofta inte ändamålsenliga att behandla innan en pågående avtalsrörelse slutförts. Förbundsstyrelsen föreslår att det tydliggörs att en ny avtalsrörelse efter kortare avtalsperiod kan genomföras i enlighet med tidigare förbundsrådsbeslut då det är ändamålsenligt och efter beslut av förbundsstyrelsen. Förbundsstyrelsen kan naturligtvis alltid besluta om att kalla in förbundsrådet för ny behandling eller om behov uppstår. Ett tillägg föreslås om att samlad avtalsrörelse med omförhandling av branschavtalen, och där förhandlingar inleds inom två år från att första avtal i tidigare avtalsrörelse träffats, kan ske i enlighet med tidigare beslut, förutsatt den tidigare avtalsrörelsen föregåtts av behandling vid förbundsrad .

3) Val av ledamöter i branschdelegationerna

Ledamöter i branschdelegationerna väljs inför en samlad avtalsrörelse med omförhandling av branschavtalen och mandattiden gäller tills nytt val sker inför kommande avtalsrörelse. Vid kortare avtalsperioder aktualiseras förslag

enligt 2) d.v.s. att ny avtalsrörelse kan genomföras i enlighet med tidigare beslut. Förbundsstyrelsen föreslår också justeringar i syfte att tydliggöra att olika förbundsrådsbeslut inför avtalsförhandlingar sker/kan ske vid olika förbundsråd. En modell där val av ledamöter sker vid annat, tidigare, förbundsråd än det som behandlar mål- och övergripande inriktning m.m. inför avtalsrörelse då det är möjligt. Syftet är att ge förutsättningar för att en process där val genomförs vid ett förbundsråd och att ledamöter därefter kan genomgå introduktion och delegationer påbörja sitt arbete innan förbundet samlas vid förbundsråd för att besluta om den gemensamma inriktningen m.m. för den kommande avtalsrörelsen. T.ex. skulle det när så är möjligt och lämpligt kunna innebära att val av branschdelegationer på förslag av förbundsstyrelsen genomförs i samband med förbundsrådets ordinarie årsmöte i maj och att det därefter under början av hösten genomförs ett extra förbundsråd som behandlar inriktning och avtalsmotioner.

4) Förbundsstyrelsens representation i branschdelegationerna

Förbundsstyrelsen föreslår slutligen att förhandlingsorganisationen justeras på så sätt att förbundsstyrelsen inte inom sig utser en ledamot till varje branschdelegation utan i stället kan utse en eller flera representanter till att följa arbetet i branschdelegation. Särskilt vid kortare avtalsperioder kan konstateras att inom förbundsstyrelsen utsedda ledamöter behövt prioritera förbundsstyrelsens möten och övergripande arbete, t.ex. avseende samordning av avtalsfrågor på annat sätt och ibland inte haft möjlighet att delta i delegationsarbetet på det sätt som egentligen förutsätts av en ledamot. Förbundsstyrelsen föreslår därför att det förtydligas att förbundsstyrelsen i stället inom sig kan utse representant. Det innebär att samma arbetssätt med någon ur förbundsstyrelsen knuten till varje branschdelegation kan ske fortsatt, men att det också finns förutsättningar för arbetsformer där förbundsstyrelsens resurser i stället används mer styrt utifrån behov i en aktuell avtalsrörelse alternativt utifrån behov kring övergripande arbete och samordning i övrigt.

Kongressen föreslås besluta

att anta stadgeändringar avseende § 7 enligt nedan